C/2024/4185

2.8.2024.

P9_TA(2023)0484

Eiropas Ūdeņraža banka

Eiropas Parlamenta 2023. gada 14. decembra rezolūcija par Eiropas Ūdeņraža banku (2023/2123(INI))

(C/2024/4185)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. pantu,

— ņemot vērā nolīgumu, ko pieņēma ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām Pušu 21. konferencē Parīzē 2015. gada 12. decembrī ("Parīzes nolīgums"),

— ņemot vērā Komisijas 2023. gada 16. marta paziņojumu par Eiropas Ūdeņraža banku (COM(2023)0156),

— ņemot vērā Komisijas 2023. gada 1. februāra paziņojumu "Zaļā kursa industriālais plāns neto nulles emisiju laikmetam" (COM(2023)0062),

— ņemot vērā Komisijas 2022. gada 18. maija paziņojumu "Plāns *REPowerEU*" (COM(2022)0230),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 8. jūlija paziņojumu "Ūdeņraža stratēģija klimatneitrālai Eiropai" (COM(2020)0301),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 8. jūlija paziņojumu "Klimatneitrālas ekonomikas dzinējspēks: ES Energosistēmas integrācijas stratēģija" (COM(2020)0299),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 10. marta paziņojumu "Jauna Eiropas industriālā stratēģija" (COM(2020)0102),

— ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu "Eiropas zaļais kurss" (COM(2019)0640),

— ņemot vērā Komisijas 2023. gada 20. jūnija priekšlikumu Padomes regulai, ar kuru groza Regulu (ES, Euratom) 2020/2093, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam (COM(2023)0337),

— ņemot vērā Komisijas 2023. gada 20. jūnija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu *("STEP")* un groza Direktīvu 2003/87/EK, Regulu (ES) 2021/1058, (ES) 2021/1056, (ES) 2021/1057, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) 2021/1060, (ES) 2021/523, (ES) 2021/695, (ES) 2021/697 un (ES) 2021/241 (COM(2023)0335),

— ņemot vērā Komisijas 2023. gada 16. marta priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido satvaru, kā nodrošināt drošu un ilgtspējīgu apgādi ar kritiski svarīgām izejvielām, un groza Regulu (ES) Nr. 168/2013, (ES) 2018/858, (ES) 2018/1724 un (ES) 2019/1020 (Kritiski svarīgu izejvielu akts) (COM(2023)0160),

— ņemot vērā Komisijas 2023. gada 16. marta priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par pasākumu satvara izveidi Eiropas neto nulles emisiju tehnoloģiju produktu izgatavošanas ekosistēmas stiprināšanai (Neto nulles emisiju industrijas akts) (COM(2023)0161),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Regulu (ES) 2019/943 par elektroenerģijas iekšējo tirgu ([1]), ko patlaban pārskata,

([1]) OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp.

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 5. jūnija Direktīvu (ES) 2019/944 par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES ([2]), ko patlaban pārskata,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 11. decembra Direktīvu (ES) 2018/2001 par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu ([3]) (Atjaunojamo energoresursu direktīva),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2023. gada 13. septembra Regulu (ES) 2023/1804 par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu un ar ko atceļ Direktīvu 2014/94/ES ([4]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvu 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu ([5]), ko patlaban pārskata,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regulu (EK) Nr. 715/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par Regulas (EK) Nr. 1775/2005 atcelšanu ([6]), ko patlaban pārskata,

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Direktīvu 2003/87/EK, ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK ([7]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 23. oktobra Direktīvu 2000/60/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā ([8]), ko patlaban pārskata,

— ņemot vērā Padomes 2022. gada 19. decembra Regulu (ES) 2022/2576 par solidaritātes veicināšanu, labāk koordinējot gāzes iepirkumus, uzticamus cenu kritērijus un gāzes pārrobežu apmaiņu ([9]),

— ņemot vērā Padomes 2021. gada 19. novembra Regulu (ES) 2021/2085, ar ko izveido kopuzņēmumus saskaņā ar pamatprogrammu "Apvārsnis Eiropa" un atceļ Regulas (EK) Nr. 219/2007, (ES) Nr. 557/2014, (ES) Nr. 558/2014, (ES) Nr. 559/2014, (ES) Nr. 560/2014, (ES) Nr. 561/2014 un (ES) Nr. 642/2014 ([10]),

— ņemot vērā Padomes 2014. gada 6. maija Regulu (ES) Nr. 559/2014, ar ko izveido kopuzņēmumu "Kurināmā elementi un ūdeņradis 2" ([11]),

— ņemot vērā Komisijas 2023. gada 10. februāra Deleģēto regulu (ES) 2023/1184, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina, izveidojot Savienības metodiku, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu ražošanu ([12]),

— ņemot vērā Komisijas 2023. gada 10. februāra Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2023/1185, ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina, nosakot siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma minimālo robežvērtību reciklēta oglekļa degvielām un precizējot metodiku, ar kuru novērtē siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumu no nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām šķidrajām un gāzveida transporta degvielām un no reciklēta oglekļa degvielām ([13]),

([2]) OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp.
([3]) OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.
([4]) OV L 234, 22.9.2023., 1. lpp.
([5]) OV L 211, 14.8.2009., 94. lpp.
([6]) OV L 211, 14.8.2009., 36. lpp.
([7]) OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.
([8]) OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.
([9]) OV L 335, 29.12.2022., 1. lpp.
([10]) OV L 427, 30.11.2021., 17. lpp.
([11]) OV L 169, 7.6.2014., 108. lpp.
([12]) OV L 157, 20.6.2023., 11. lpp.
([13]) OV L 157, 20.6.2023., 20. lpp.

— ņemot vērā Komisijas 2019. gada 26. februāra Deleģēto regulu (ES) 2019/856, ar ko attiecībā uz Inovāciju fonda darbību papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/87/EK ([14]),

— ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 19. maija rezolūciju par Eiropas Ūdeņraža stratēģiju ([15]),

— ņemot vērā Parlamenta 2021. gada 19. maija rezolūciju par ES stratēģiju energosistēmu integrēšanai ([16]),

— ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 10. jūlija rezolūciju par vispusīgu Eiropas pieeju enerģijas uzglabāšanai ([17]),

— ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu ([18]),

— ņemot vērā Parlamenta 2019. gada 14. marta rezolūciju par klimata pārmaiņām — stratēģisku Eiropas ilgtermiņa redzējumu par pārticīgu, modernu, konkurētspējīgu un klimatneitrālu ekonomiku saskaņā ar Parīzes nolīgumu ([19]),

— ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 25. oktobra rezolūciju par alternatīvo degvielu infrastruktūras izvēršanu Eiropas Savienībā: laiks rīkoties ([20]),

— ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 6. februāra rezolūciju par inovācijas paātrināšanu tīras enerģijas jomā ([21]),

— ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2023. gada 14. jūnija atzinumu par Eiropas Ūdeņraža banku ([22]),

— ņemot vērā Eiropas Reģionu komitejas 2023. gada 30. novembra atzinumu par Eiropas Ūdeņraža banku,

— ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

— ņemot vērā Budžeta komitejas atzinumu,

— ņemot vērā Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas ziņojumu (A9-0379/2023),

A. tā kā ES ir Parīzes nolīguma puse un ir apņēmusies līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas par vismaz 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni un līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti;

B. tā kā ūdeņradi var izmantot kā izejvielu, degvielu vai enerģijas nesēju un tam ir ievērojams potenciāls dekarbonizēt nozares, kur tas grūti izdarāms, un lielas noslodzes transportu, kuru tieša elektrifikācija nav tehnoloģiski iespējama vai konkurētspējīga;

C. tā kā ūdeņradi var izmantot arī kā galēju enerģijas uzglabāšanas risinājumu nolūkā līdzsvarot energosistēmu, tādējādi veicinot energosistēmas integrāciju;

D. tā kā ūdeņradis pats par sevi ir netieša siltumnīcefekta gāze un arvien vairāk tiek apzināta tā ietekme uz klimatu, kas būtu pienācīgi jārisina, veicot monitoringa, novēršanas un mazināšanas pasākumus ciešā sadarbībā ar rūpniecību;

E. tā kā ES ūdeņraža stratēģijā ir izvirzīts mērķis līdz 2030. gadam ES uzstādīt vismaz 40 GW atjaunīgā ūdeņraža ražošanas elektrolīzerus un saražot 10 miljonus tonnu atjaunīgā ūdeņraža un *REPowerEU* plānā ir ierosināts papildināt šo mērķi, importējot tādu pašu daudzumu atjaunīgā ūdeņraža;

F. tā kā šā mērķa sasniegšanai nepieciešamās kopējās investīcijas tiek lēstas 335-471 miljarda EUR apmērā, un, lai nodrošinātu paredzētā atjaunīgā ūdeņraža daudzuma importu, būs nepieciešamas vēl papildu 500 miljardu EUR lielas investīcijas;

([14]) OV L 140, 28.5.2019., 6. lpp.
([15]) OV C 15, 12.1.2022., 56. lpp.
([16]) OV C 15, 12.1.2022., 45. lpp.
([17]) OV C 371, 15.9.2021., 58. lpp.
([18]) OV C 270, 7.7.2021., 2. lpp.
([19]) OV C 23, 21.1.2021., 116. lpp.
([20]) OV C 345, 16.10.2020., 80. lpp.
([21]) OV C 463, 21.12.2018., 10. lpp.
([22]) OV C 293, 18.08.2023., 127. lpp.

G. tā kā Eiropas elektrolīzeru ražošanas nozare ir izvirzījusi mērķi līdz 2025. gadam ierīkot vismaz 25 GW ražošanas jaudu, kas veidos aptuveni 120 GW ierīkotās jaudas Eiropā;

H. tā kā elektrolīzeru izmaksas pēdējos desmit gados jau ir samazinājušās par 60 %, un saskaņā ar Komisijas sniegto informāciju sagaidāms, ka līdz 2030. gadam tās samazināsies vēl uz pusi, pateicoties apjomradītiem ietaupījumiem;

I. tā kā kurināmā elementiem un elektrolīzeriem ir nepieciešamas tehnoloģiski ietilpīgas sastāvdaļas un vairākas svarīgas izejvielas, jo īpaši platīna grupas metāli, kuru galvenie ražotāji atrodas ārpus ES, bieži valstīs, kur to ieguve ir saistīta ar nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem, pārvaldības pasliktināšanos, konfliktiem un vides degradāciju, savukārt ES ražotāji saskaras ar nekonkurētspējīgiem darbības nosacījumiem;

J. tā kā jāturpina veidot atjaunīgā ūdeņraža tirgus un būs vajadzīga pienācīga patērētāju aizsardzība un nozīmīgas investīcijas, lai dekarbonizācija tiktu panākta visās nozarēs, kurās tas grūti izdarāms;

K. tā kā atjaunīgā ūdeņraža galapatēriņa pieprasījums ir jāstimulē visās nozarēs, tostarp tajās, kuras, pārejot uz dekarbonizētu ekonomiku, varētu izmantot mazoglekļa ūdeņradi;

L. tā kā cenu noteikšanai ir izšķiroša nozīme, lai nostiprinātu ūdeņraža tirgus pamatus, mērķtiecīgi virzītu valsts finansiālo atbalstu un nodrošinātu efektīvu regulatīvo uzraudzību un sabiedrības kontroli;

M. tā kā saskaņā ar Komisijas aplēsēm atjaunīgā ūdeņraža cena ES būs 2,5–5,5 EUR/kg, ko nosaka atjaunīgās elektroenerģijas un elektrolīzeru cena, savukārt ūdeņraža, kas iegūts, izmantojot fosilo kurināmo, cena ir aptuveni 1,5 EUR/kg;

N. tā kā globālie ekonomiskie partneri un konkurenti, tostarp ASV un Ķīna, sniedz spēcīgu finansiālu atbalstu atjaunīgā ūdeņraža ražošanai iekšzemē un ASV cita starpā ir pieņēmušas Inflācijas samazināšanas aktu, kas veicina atjaunīgā ūdeņraža ražošanu un paredz nodokļu kredītu līdz 3 USD par kilogramu;

1. atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par Eiropas Ūdeņraža banku (*EHB*); norāda, ka nosaukums "Eiropas Ūdeņraža banka" var būt maldinošs, jo tā nav banka, bet gan iniciatīva, kuras mērķis ir darboties kā efektīvai un racionalizētai vienas pieturas aģentūrai ar mērķi koordinēt darbības un finansējumu atjaunīgā ūdeņraža avotu projektu atbalstam visā piegādes ķēdē;

2. mudina Komisiju sniegt lielāku finansējumu minētajai iniciatīvai un veicināt tās pamanāmību, jo tā būs nozīmīgs pagrieziena punkts Eiropas ūdeņraža tirgus darbības uzsākšanai; uzskata, ka *EHB* jāuzņemas skaidra atbildība par šajā rezolūcijā iekļauto ieteikumu īstenošanu;

3. atgādina, ka atjaunīgais ūdeņradis ir vienīgais ilgtspējīgais ūdeņraža veids; norāda, ka elektrolīzeri dod mazāk nekā 4 % no kopējā ES saražotā ūdeņraža daudzuma; norāda, ka mazoglekļa ūdeņradim būs liela nozīme pārejā uz neto nulles emisiju ekonomiku un ūdeņraža tirgus ātrā izvēršanā;

4. atzīst, ka atjaunīgā ūdeņraža ražošana ir energointensīva; norāda, ka nolūkā sasniegt mērķus attiecībā uz atjaunīgo ūdeņradi būs jāražo vairāk elektrolīzeru, kuri satur kritiski svarīgas izejvielas; atzīmē, ka tas prasīs arī ievērojamu atjaunīgās elektroenerģijas jaudas palielināšanu un elektrotīkla modernizāciju;

5. atgādina par Starptautiskās Enerģētikas aģentūras aplēsēm, proti, ja visi paredzētie projekti tiks īstenoti, tad līdz 2030. gadam 32 % no pasaules elektrolīzeru jaudas atradīsies Eiropā; uzsver, ka ir jāsaglabā un jāstiprina Savienības vadošā loma pasaulē ūdeņraža jomā, veidojot inovatīvu un efektīvu tirgu, kas savieno ražotājus ar patērētājiem, izmantojot atbilstīgu infrastruktūru;

6. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu Neto nulles emisiju industrijas aktam un Kritiski svarīgu izejvielu aktam, kā arī Atjaunojamo energoresursu direktīvas pārskatīšanu, kas sekmētu drošas, konkurētspējīgas un noturīgas vērtību ķēdes, kuras apkalpotu pieaugošo pieprasījumu pēc ES ražota atjaunīgā ūdeņraža un elektrolīzeriem; uzsver, ka *EHB* būtu jākļūst par Neto nulles emisiju industrijas akta papildinājumu;

7. stingri atbalsta racionālas un ātrākas atļauju piešķiršanas procedūras visā vērtības ķēdē, lai palielinātu atjaunīgā ūdeņraža ražošanu un veicinātu inovācijas; uzstāj, ka, izvērtējot atļauju pieteikumus, ir jāsaglabā esošais augstais vides aizsardzības līmenis, bet vienlaikus atļauju piešķiršanas procedūrās jāveic atsevišķu ar vidi saistītu aspektu un atjaunīgās enerģijas projektu administratīvo procesu racionalizēšana;

8. uzskata, ka pirmajā *EHB* īstenošanas posmā prioritāte būtu jāpiešķir vietējās ražošanas palielināšanai, lai tādējādi nodrošinātu ES rūpniecisko suverenitāti atvērtas stratēģiskās autonomijas kontekstā, bet turpmākajos posmos varētu paredzēt iespēju palielināt konkurētspējīga atjaunīgā ūdeņraža importu; atgādina, ka gan vietējās ražošanas, gan importa atbalstam vajadzētu būt *EHB* kompetencē;

9. atzinīgi vērtē *EHB* lomu, palielinot pārredzamību attiecībā uz plūsmām, darījumiem un cenām jaunajā ūdeņraža tirgū; uzsver, ka šī funkcija ir ļoti svarīga, lai palielinātu uzticēšanos tirgum, stiprinātu regulatīvo uzraudzību un sabiedrības kontroli un sniegtu informāciju enerģijas infrastruktūras integrētai plānošanai;

10. uzsver, ka Eiropas atjaunīgā ūdeņraža tirgus izveidē būtisks būs privātais finansējums un ka efektīvam tirgum, kad tas būs izveidots, nevajadzētu būt atkarīgam no valsts subsīdijām;

11. atzīmē, ka stabila ES ūdeņraža tirgus tiesiskā regulējuma sistēma var palīdzēt izveidot pienācīgi funkcionējošu tirgu; norāda, ka ir vajadzīgs prognozējams un mazāk svārstīgs cenu veidošanas mehānisms, lai radītu noteiktību attiecībā uz investīcijām, kas vajadzīgas nolūkā veikt nepieciešamās investīcijas ūdeņraža ražošanā un ūdeņraža infrastruktūrā;

12. uzskata, ka deleģētie akti par nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgām šķidrajām un gāzveida degvielām ir uzlabojuši paredzamību un noteiktību investoriem; atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu par ūdeņraža un dekarbonizētas gāzes tirgus paketi; prasa nozarei nodrošināt saskaņotu un stabilu regulatīvo vidi;

13. uzsver, ka saskaņā ar Starptautiskās atjaunīgo energoresursu aģentūras datiem sniegto informāciju ūdeņraža ražošana elektrolīzes ceļā ir ūdensietilpīga un vienam kilogramam ūdeņraža patērē no 18 līdz 24 kg ūdens; uzsver, ka ūdens patēriņš ir vēl lielāks, ja ņem vēra augšupējo vērtības ķēdi; aicina Komisiju un dalībvalstis pievērst īpašu uzmanību resursu efektīvai izmantošanai un Ūdens pamatdirektīvai ([23]), jo īpaši sausuma apdraudētajos reģionos; aicina turpināt pētīt tādas ūdens atsāļošanas tehnoloģijas, kas samazinātu enerģijas patēriņu un ietekmi uz vidi, ko jo īpaši rada sālsūdens piesārņojums;

14. uzsver, ka t. s. ūdeņraža ielejām un ar tām saistītajām infrastruktūrām ir svarīga nozīme kā instrumentiem, kas atbalsta rūpniecisko rajonu dekarbonizāciju, veicina inovāciju un sekmē vietējo ekonomiku; atzīmē, ka ūdeņraža ielejas nodrošina drošus ūdeņraža piedāvājuma un pieprasījuma klasterus Eiropā; uzskata, ka EHB pienākums ir koordinēt un atbalstīt visus attiecīgos patēriņa centrus ūdeņraža ielejās un veicināt liela mēroga ūdeņraža pamatprojektus;

Finansiāls atbalsts atjaunīgā ūdeņraža ražošanai iekšzemē

15. atzinīgi vērtē Komisijas lēmumu sākt pirmo uz cenu balstītu izmēģinājuma izsoli, lai atbalstītu atjaunīgā ūdeņraža ražošanu; pieņem zināšanai 10 gadiem paredzēto 800 miljonu EUR budžetu atjaunīgā ūdeņraža ražošanas atbalstam; aicina Komisiju ātri iesaistīties šīs izmēģinājuma izsoles novērtēšanā attiecībā uz tās efektivitāti un makroekonomiskajām un rūpnieciskajām sekām;

([23]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV L 327, 22.12.2000., 1. lpp.).

16. atzīst Komisijas izvēli pirmajā izmēģinājuma izsolē sniegt atbalstu fiksētas piemaksas veidā, jo atšķirība starp ūdeņraža ražošanu un patēriņu vismaz sākumā būs liela; uzstāj, ka turpmākajās izsolēs jānosaka fiksēta piemaksa, kas ir līdzvērtīga vai augstāka par piemaksu, ko ASV ierosinājusi saskaņā ar Inflācijas samazināšanas aktu; prasa Komisijai apsvērt iespēju ieviest papildu mehānismus, piemēram, dotācijas, cenu starpības līgumus un oglekļa cenas starpības līgumus; uzskata, ka šie papildu mehānismi varētu sekmēt ne tikai atjaunīgā ūdeņraža ražošanu, bet arī pieprasījumu pēc tā;

17. atkārtoti uzsver, cik svarīga ir ģeogrāfiskā un nozaru līdzsvarotība, lai nodrošinātu atjaunīgā ūdeņraža ražošanu visā ES un tā izmantošanu grūti dekarbonizējamās nozarēs; uzstāj, ka ir jāizvairās no turpmākas reģionālo atšķirību padziļināšanās, kas jau pastāv ūdeņraža tirgus atšķirīgās attīstības pakāpes dēļ; mudina Komisiju izstrādāt reģionālās izsoles un šai nolūkā noteikt reģionus, kas ir pietiekami lieli, lai nodrošinātu pienācīgu konkurenci, vienlaikus panākot ģeogrāfisko līdzsvaru; prasa, lai Komisija ierosina sadales principu, kura mērķis ir atbalstīt Eiropas ūdeņraža tirgus vienmērīgu attīstību reģionālā līmenī;

18. aicina Komisiju sniegt tehnisko palīdzību dalībvalstīm ar zemu iesaistes līmeni, kā to paredz Emisiju tirdzniecības sistēmas direktīvas ([24]) jaunākā pārskatītā versija; uzsver, ka šādam atbalstam būtu jāveicina, ka *EHB* izsolēs piedalās pretendenti no visām dalībvalstīm;

19. uzsver, ka *EHB* būtu jācenšas piesaistīt arī mazākus attīstības projektus; ierosina Komisijai pielāgot dažus izsoles plāna elementus, jo īpaši prasību par minimālo uzstādīto elektrolīzeru jaudu un maksimālā apjoma piedāvājuma ierobežojumu, kā arī apsvērt iespēju apvienot pieteikumus, lai atvieglotu mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) dalību;

20. aicina Komisiju atkārtoti izvērtēt un precizēt noteikumus par saderību starp publisko finansiālo atbalstu un finansējumu, ko sniedz saskaņā ar *EHB*, ņemot vērā, ka nevajadzētu būt kumulācijai par vienām un tām pašām izmaksām, lai tā nodrošinātu godīgu konkurenci starp visiem pretendentiem;

21. uzsver, ka turpmāko izsoļu plānošanā būtu jāierobežo atjaunīgā ūdeņraža pārdošana grūti dekarbonizējamām nozarēm un lielas noslodzes transportam, jo īpaši aviācijai un kuģniecībai; šajā sakarībā uzskata, ka izsoļu atbilstības kritērijos būtu jāiekļauj noteikti ierobežojumi;

22. prasa Komisijai ne tikai pārdomāt cenu, bet arī iekļaut skaidru bonusa punktu sistēmu piedāvājumu sarindošanai; norāda, ka šādā sistēmā būtu jāapmaksā piedāvājumi, kas nodrošina visaugstāko ilgtspējas līmeni, rada ievērojamu skaitu darbvietu un veicina augstas kvalitātes prakses un māceklības iespējas un darba ņēmēju pārkvalifikāciju vai prasmju pilnveidi;

23. atzīst, ka ES steidzami ir jāpalielina elektrolīzeru ražošanas apjoms; ierosina nošķirt darbības un kapitāla izmaksas; uzskata, ka potenciālais atbalsts kapitāla izmaksām par mazoglekļa ūdeņradi būtu jāvirza tikai uz investīcijām, kas vēlākā posmā var veicināt atjaunīgā ūdeņraža ražošanu, jo īpaši elektrolīzeru iegādi, un nebūtu jāsedz ar mazoglekļa ūdeņradi saistītās darbības izmaksas;

Nefinansiāls atbalsts ES ūdeņraža ekosistēmai

24. atzinīgi vērtē Komisijas ierosinājumu ieviest "izsoles kā pakalpojuma" koncepciju; uzskata, ka tas varētu samazināt dalībvalstu administratīvās izmaksas un veicināt Eiropas virzību uz enerģētikas pārkārtošanos; aicina Komisiju izvērtēt šo koncepciju un izpētīt tās turpmāko attīstību attiecībā uz citām atjaunīgās enerģijas tehnoloģijām; uzsver, ka pēc iespējas būtu jāsamazina administratīvais slogs pieteikumu iesniegšanas procesā, lai iepirkuma procedūrās varētu piedalīties arī MVU;

([24]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.);

25. uzskata, ka *EHB* jābūt iespējai sniegt mērķtiecīgas konsultācijas privātā sektora dalībniekiem par atjaunīgo energoresursu un mazoglekļa ūdeņraža iekārtu attīstību ES; uzskata, ka šādam pakalpojumam vajadzētu būt neatkarīgam no tā, vai pretendents ir saņēmis *EHB* finansējumu vai nē; ierosina, ka šādam konsultāciju pakalpojumam vajadzētu balstīties uz Eiropas Investīciju bankas (EIB) pieredzi; ierosina Eiropas Tīra ūdeņraža alianses darbības iekļaut *EHB*, lai izveidotu fizisku forumu, kurā ūdeņraža ražotāji un patērētāji varētu tikties, lai saņemtu konsultācijas un apmainītos ar paraugpraksi;

26. uzsver, ka ir svarīgi ierobežot ar ūdeņraža jomu saistīto ES struktūru sadrumstalotību; ierosina *EHB* satvarā iekļaut kopuzņēmuma "Tīrs ūdeņradis" un jo īpaši Ūdeņraža elementu observatorijas darbības; uzstāj, ka minēto darbību iekļaušanai nevajadzētu samazināt publiskā sektora investīcijas pētniecībā, izstrādē un inovācijā;

27. uzskata, ka brīvprātīgs ūdeņraža kopīgas iegādes mehānisms var veicināt vietējā ūdeņraža tirgus attīstību un nodrošināt importu saskaņā ar *EHB*; uzsver, ka kopīgi iepirkumi arī veicinātu investīcijas atjaunīgā ūdeņraža ražošanas jaudās, nodrošinātu atjaunīgā ūdeņraža piegādi par pieņemamām cenām un novērstu to, ka Eiropas patērētāji cits citu pārsola;

28. atzīmē, ka *AggregateEU* var darboties kā pilotprojekts ūdeņraža tirgus attīstībai saskaņā ar *EHB*; aicina Komisiju novērtēt iespēju izstrādāt brīvprātīgu pieprasījuma agregēšanas un ūdeņraža kopīga iepirkuma mehānismu un vajadzības gadījumā šajā nolūkā iesniegt tiesību akta priekšlikumu; uzskata, ka šā novērtējuma pamatā varētu būt padziļināta analīze par atbilstošiem uzņēmumu sadarbības modeļiem un iespēju izveidot garantiju shēmas, kas ļautu efektīvi iesaistīt mazākus uzņēmumus un MVU;

29. aicina dalībvalstis izmantot zaļo publisko iepirkumu, lai dotu priekšroku precēm, kas ražotas, izmantojot atjaunīgo ūdeņradi, piemēram, pērkot tēraudu, ko izmanto sabiedrisko ēku un infrastruktūras būvniecībā;

Atjaunīgā ūdeņraža imports

30. norāda, ka, neraugoties uz atjaunīgā ūdeņraža ražošanas pieaugumu iekšzemē, pieaugošā pieprasījuma nodrošināšanai var būt nepieciešams imports no ārpussavienības valstīm; uzsver, ka EHB būtu jāizmanto sinerģija, lai paātrinātu atjaunīgā ūdeņraža importu, apmierinot pieaugošo pieprasījumu Eiropas tirgū;

31. uzsver, ka ir svarīgi veicināt infrastruktūras koridorus, kas minēti Komisijas paziņojumā par plānu *REPowerEU*, lai sekmētu atjaunīgā ūdeņraža importu līdz 10 miljoniem tonnu, vienlaikus atbalstot dekarbonizāciju partnervalstīs;

32. atgādina, ka ūdeņradim tiks piemērots oglekļa ievedkorekcijas mehānisms (OIM); uzsver ES kā pasaules mēroga standartu noteicējas nozīmīgo lomu un aicina Komisiju līdz 2025. gada 31. decembrim saskaņā ar pārskatīto Atjaunojamo energoresursu direktīvu izstrādāt stabilu kopēju sertifikācijas sistēmu atjaunīgā ūdeņraža importam, kas būtu līdzvērtīga iekšzemes ražošanai piemērojamiem noteikumiem, lai nodrošinātu līdzvērtīgus konkurences apstākļus uzticamiem starptautiskajiem partneriem;

33. uzstāj, ka investīcijām atjaunīgajā ūdeņradī no trešām valstīm jāpiemēro starptautiskie uzticamības pārbaudes principi, tostarp, bet ne tikai, Apvienoto Nāciju Organizācijas Vadošie principi uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) vadlīnijas daudznacionāliem uzņēmumiem un ESAO Pienācīgas pārbaudes vadlīnijas attiecībā uz atbildīgu uzņēmējdarbības praksi;

34. mudina Komisiju sagatavot pamatnostādnes ar skaidriem un pārredzamiem kritērijiem attiecībā uz to, vai ražotāji no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, ir tiesīgi saņemt ES atbalstu, šajā procesā pamatojoties gan uz ģeopolitiskajiem riskiem un to iespējamo samazināšanu ar sadarbību, gan resursu pieejamību enerģētikas pārkārtošanai iekšzemē un to atbilstību ES vērtībām un vides un sociālajiem standartiem, tostarp darba apstākļiem un pamatiedzīvotāju tiesībām;

35. uzsver, ka dažos pasaules reģionos ir daudz labāki apstākļi atjaunīgā ūdeņraža ražošanai, jo tur ir daudz vietas un atjaunīgās elektroenerģijas; atgādina, ka ES enerģētikas un ūdeņraža diplomātijai būtu jāveicina uz noteikumiem balstīta, pārredzama un netraucēta pasaules ūdeņraža tirgu attīstība un jācenšas dot iespēju partnervalstīm visā pasaulē un jo īpaši ES kaimiņvalstīs īstenot enerģētikas pāreju un uzlabot vides, sociālos un demokrātijas standartus;

36. uzsver, ka, sniedzot atbalstu atjaunīgā ūdeņraža ražošanai trešās valstīs, ir svarīgi dažādot piegādātājus un saglabāt pasaulē godīgus konkurences apstākļus; ierosina noteikt, ka norēķinos par tāda atjaunīgā ūdeņraža importu, kas saņem ES atbalstu, jāizmanto euro, lai tas kļūtu par globālu atsauces valūtu darījumiem ar ūdeņradi visā pasaulē;

Finansiāls atbalsts atjaunīgā ūdeņraža transportēšanai

37. uzsver, ka ūdeņraža tirgus attīstības sekmīgai paātrināšanai ir jānodrošina pietiekamas investīcijas ar mērķi attīstīt atbilstošu ūdeņraža infrastruktūru ne tikai piedāvājuma un pieprasījuma savienošanai, bet arī ūdeņraža uzglabāšanai un transportēšanai visā ES (piemēram, Eiropas ūdeņraža pamatstruktūra); uzstāj, ka būtu jānovērš sastrēgumi un trūkstošie savienojumi, lai ūdeņradis varētu sasniegt nozares, kurām tas ir visvairāk vajadzīgs; uzsver, ka ūdeņraža sistēmas attīstībā, ja iespējams, prioritāte būtu jāpiešķir tam, lai ražošana un izmantošana atrastos līdzās, un tiktu panākta iespējami lielāka sinerģija ar esošo dabasgāzes transporta infrastruktūru;

38. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt privātās investīcijas un vajadzības gadījumā nodrošināt publisko finansējumu jaunām ūdeņraža iekārtām un pašlaik dabasgāzei izmantoto iekārtu pārbūvei; uzskata, ka gan dotācijas, gan arī (oglekļa) cenas starpības līgumi ar transporta izmaksu komponentu var būt piemēroti instrumenti, lai atbalstītu investīcijas ūdeņraža infrastruktūrā; no šīs pašas perspektīvas raugoties uzsver, ka būtu jāpiešķir papildu resursi Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam, lai uzlabotu attiecīgās infrastruktūras finansēšanu, un ka būtu jāmobilizē alternatīvs ES finansējums kohēzijas politikas un Atveseļošanas un noturības mehānisma ietvaros;

39. aicina Komisiju uzdot *EHB* koordinēt visu attiecīgo datu vākšanu, ko Komisija, starptautiskas organizācijas vai nozares pārstāvji publicējuši saistībā ar ūdeņraža ražošanu, uzglabāšanu, transportēšanu, izplatīšanu un patēriņu; atzīmē, ka šie dati pēc iespējas jādara publiski pieejami, un tos varētu izmantot lēmumu pieņemšanas procesā, lai apstiprinātu ar ūdeņradi saistītu infrastruktūru saskaņā ar pārskatīto Eiropas enerģētikas tīklu regulu ([25]);

ES instrumentu un finanšu mehānismu racionalizēšana

40. pauž bažas par to, ka rūpniecības nozares patlaban izmanto daudz un dažādus finanšu atbalsta instrumentus ūdeņraža ražošanai; aicina Komisiju *EHB* padarīt par vienas pieturas aģentūru ūdeņraža jomas finansēšanai;

41. pieņem zināšanai 3 miljardu EUR lielu kopējo budžetu, kas paredzēts *EHB* un kas tika izziņots 2022. gada runā par stāvokli Savienībā; aicina Komisiju precizēt nākamajiem pieciem gadiem pieejamo gada budžetu katram *EHB* pīlāram un sagatavot plānoto izsoļu ceļvedi; prasa, lai par nākamajām izsolēm tiktu paziņots vismaz 12 mēnešus iepriekš, lai nozarei nodrošinātu paredzamību;

42. pauž nopietnas bažas par *EHB* kopējo budžetu salīdzinājumā ar subsīdijām, stimuliem un kopumā pievilcīgāku investīciju vidi citos pasaules reģionos, jo īpaši Ķīnā un ASV; uzskata, ka pašlaik paredzētais finansējums 800 miljonu EUR apmērā pirmajai izmēģinājuma izsolei ir pārāk ierobežots; aicina Komisiju ierosināt atbilstošu *EHB* budžetu, turpmākajos gados to būtiski palielinot ar jauniem resursiem;

([25]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/869 (2022. gada 30. maijs) par Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnēm un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 un (ES) 2019/943 un Direktīvas 2009/73/EK un (ES) 2019/944 un atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013 (OV L 152, 3.6.2022., 45. lpp.).

43. atzinīgi vērtē daudzgadu finanšu shēmas (DFS) vidusposma pārskatīšanu, kurā Komisija ierosināja piešķirt Inovāciju fondam papildu 5 miljardus EUR; mudina ievērojamu daļu no šī papildu finansējuma piešķirt *EHB*, lai Inovāciju fonds varētu atbalstīt vairāk projektu; uzsver, ka papildus Inovāciju fondam būtu jāizpēta alternatīva finansējuma iespējas, lai *EHB* būtu neatkarīga no oglekļa cenu svārstībām;

44. aicina Komisiju apsvērt fiksētās piemaksas inflācijas indeksāciju, lai nodrošinātu stabilitāti un aizsargātu ražotājus, jo īpaši mazos un vidējos ražotājus, no enerģijas, izejvielu un ekspluatācijas darbu iespējama cenu pieauguma nākotnē;

45. atzīmē, ka Komisija līdz šim nav izstrādājusi finanšu instrumentu atjaunīgā ūdeņraža importa atbalstam; aicina uz sadarbību starp *EHB* un dalībvalstu izveidotajām programmām attiecībā uz importu; aicina Komisiju sagatavot tiesību akta priekšlikumu par finanšu instrumentu, kas būtu piemērojams *EHB* ietvaros veiktam importam no ārpussavienības valstīm, ja tas ir lietderīgs un saderīgs ar OIM;

46. uzsver, ka *EHB* darbības nodrošināšanai ir vajadzīgi īpašs personāls, un aicina šim nolūkam piešķirt atbilstošu finansējumu; ierosina izveidot *EHB* darba grupu, kurā darbotos visu attiecīgo Komisijas dienestu darbinieki;

47. atzinīgi vērtē Komisijas nodomu racionalizēt ES finansējuma izmantošanu ūdeņraža projektiem, kā arī tiesību akta priekšlikumu par Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platformu *(STEP)*, kurā atjaunīgais ūdeņradis ir atzīts par kritiski svarīgu tīru tehnoloģiju, kam nepieciešams turpmāks atbalsts; aicina panākt pēc iespējas lielāku sinerģiju starp *STEP* un *EHB*;

48. uzstāj, ka *EHB* jākļūst par vienoto kontaktpunktu informācijas sniegšanai par ES un valsts līmenī pieejamo finansējumu atjaunīgā ūdeņraža projektu atbalstam; ierosina apvienot iniciatīvu "Ūdeņraža publiskā finansējuma kompass" ar *EHB* un iekļaut informāciju par visiem attiecīgajiem finanšu instrumentiem, tostarp, bet ne tikai, Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, programmu "Apvārsnis Eiropa" un Inovāciju fondu, un regulāri atjaunināt informāciju;

49. Ierosina *EHB* izveidot tiešsaistes rīku, kas ļautu nozarei un jo īpaši MVU ātri novērtēt ar atjaunīgu vai mazoglekļa ūdeņradi saistīta projekta iespējamo atbilstību ES finansējuma saņemšanai, taču tam nevajadzētu skart galīgo lēmumu un nebūtu jāpieprasa konfidenciālas informācijas sniegšana;

50. aicina EIB veicināt piekļuvi finansējumam atjaunīgā ūdeņraža projektiem; aicina EIB nodrošināt aizdevumus ar nulles likmi vai izsniegt garantētus aizdevumus, palīdzot nodrošināt ilgtermiņa finansējumu un dodot iespēju veikt pašu kapitāla un citas investīcijas attiecīgajos projektos;

51. atbalsta Komisijas ierosināto fiksētās piemaksas maksimālās cenas ieviešanu, lai izvairītos no pārmērīgas kompensācijas veiksmīgajiem pretendentiem, kas piedalās izsolēs; uzstāj, ka ES atbalsts būtu jāpārtrauc, līdzko atjaunīgā ūdeņraža tirgus cena kļūst konkurētspējīga; mudina Komisiju pastāvīgi uzraudzīt atjaunīgā ūdeņraža ražošanas izmaksas un tirgus cenu un atkārtoti novērtēt uzvarējušajiem projektiem piešķirto fiksēto piemaksu pēc katras līgumiskās vienošanās starp ražotājiem un patērētājiem beigām vai vismaz reizi piecos gados;

Pārredzamība, pārskatatbildība un ziņošana

52. uzsver, ka Komisijai ir jāsagatavo ikgadējs ziņojums, kurā būtu novērtēts atjaunīgā un mazoglekļa ūdeņraža tirgus attīstības progress un izvērtēta *EHB* darbība; prasa šajā ziņojumā izvērtēt arī finansējuma ģeogrāfisko sadalījumu, radīto darbvietu skaitu, piedāvājuma un pieprasījuma izmaiņas, atjaunīgā ūdeņraža izmaksas salīdzinājumā ar citiem ūdeņraža veidiem un specializētas ūdeņraža infrastruktūras attīstību;

53. prasa, lai Komisija pirms jaunas DFS priekšlikuma iesniegšanas iesniegtu visaptverošu *EHB* novērtējumu;

°
° °

54. uzdod priekšsēdētājai šo rezolūciju nosūtīt visām ES iestādēm un dalībvalstīm.